

MATERIAŁ 5.3a

INTELIGENCJE WIELORAKIE

Emilia Nowak, Inteligencje wielorakie. Źródło: www.edukacja.edux.pl

Z obserwacji wynika, że każde dziecko uczy się inaczej. Zadaniem każdego nauczyciela jest uczyć dzieci w sposób uwzględniający ich predyspozycje i preferencje. Większość ludzi ma różne typy inteligencji. Teoria Wielorakich Inteligencji może być zastosowana zarówno do uczniów jak i dorosłych. Jednym z nadzwyczajnych aspektów tej teorii jest przedstawienie 8 różnych ścieżek uczenia się. Teoria ta sugeruje w jaki sposób materiał może być prezentowany aby stworzyć warunki do efektywnego uczenia się i nauczania.

Teoria Wielorakich Inteligencji była stworzona przez dr Howarda Gardnera w 1983 r. (profesora Uniwersytetu Harvarda). Kontynuatorem pracy Gardnera jest dr Thomas Armstrong. W swoim artykule „ Naturalny geniusz dzieci” twierdzi , że każde dziecko rodzi się z naturalną, cudowną spontanicznością i podziwem oraz żywotnością i zdolnością do adaptacji. Niestety w domu i szkole napotyka ono na sytuacje , które stopniowo hamują te wartości w dzieciach.

Po pierwsze dorośli muszą obudzić w sobie ich naturalne właściwości które będą źródłem ich kreatywności i żywotności oraz zdolności do zabawy.

Po drugie dorośli muszą poprzez proste ćwiczenia uaktywnić geniusz w dzieciach. Po trzecie dorośli muszą stworzyć „ genialną atmosferę” w domu i szkole gdzie dzieci mogą się uczyć się w atmosferze wolnej od krytycyzmu, porównań i nacisku do osiągnięcia sukcesu.

Gardner określa osiem typów inteligencji do nich zalicza:

- Inteligencję Werbalną (słowną)
- Inteligencję Matematyczno- Logiczną.
- Inteligencję Obrazkową
- Inteligencję Ruchową
- Inteligencję Muzyczno-Rytmiczną (słuchową)
- Inteligencję Interpersonalną (międzyludzką)
- Inteligencje Intrapersonalną (wewnętrzną)
- Inteligencje Naturalistyczną.

Teoria WI zrewolucjonizowała sposób uczenia, sugeruje ona że nauczyciele powinni być uczeni jak prezentować lekcje w różnorodny sposób przy użyciu muzyki, pracy w grupach,

scenek, wykorzystując multimedia, wycieczki oraz własną refleksję. Teoria WI jest intrygująca bo rozszerza ona nasze horyzonty o dostępne środki nauczania wykraczające poza słowne, tradycyjne metody.

Charakterystyka poszczególnych typów inteligencji.

Inteligencja Werbalna- cechuje się wysokorozwiniętymi zdolnościami do czytania, mówienia, pisania i myślenia przy użyciu słów. Ktoś o tym typie inteligencji lubi różnego typu literaturę, zabawę słowami, tworzy poezję i historie oraz lubi debaty, formalne przemówienia, kreatywne pisanie, opowiadanie żartów. Lubi uczyć się nowych słów, dobrze sobie radzi z pracami pisemnymi.

Inteligencja matematyczno-logiczna- w tego typu inteligencji używa się liczb, matematyki, logicznego myślenia i schematów (myślowych, wzrokowych, liczbowych i kolorystycznych) pojawiających się w życiu. Jeśli ten typ inteligencji przeważa to są tendencje do myślenia koncepcyjnego i abstrakcyjnego i dostrzegania schematów i zależności. Osoba o tym typie inteligencji lubi eksperymenty puzzle, interesują ją sprawy związane z kosmosem, analizuje okoliczności związane z ludzkim zachowaniem, lubi pracę z liczbami, wzorami i operacjami matematycznymi, podejmuje wyzwania związane z rozwiązywaniem problemów, jest systematyczna, dobrze zorganizowana i zawsze ma logiczne argumenty na to co robi i jak myśli.

Inteligencja obrazkowa- "Widzieć znaczy uwierzyć". Wiedza w tego typu inteligencji pochodzi od kształtów, wyobrażeń ze świata zewnętrznego jak i naszej wyobraźni. Osoba o tym typie inteligencji myśli używając wyobraźni i obrazów. Jest wrażliwa na otaczające przedmioty, kolory i wzory, lubi rysować, malować, rzeźbić i wytwarzać ciekawe prace używając kolorów i różnego typu materiałów, lubi również układać puzzle, czytać mapy, ma zdecydowane poglądy odnośnie kompozycji kolorystycznych (np. pokoju), lubi czynności które wymagają patrzenia oczami wyobraźni - wizualizacji.

Inteligencja ruchowa- Uczyć się poprzez wykonywanie. Wiedza zdobywana jest poprzez ruch. Nasze ciało wie jak jeździć na rowerze, zaparkować równolegle samochód, tańczyć walca, złapać rzucony przedmiot, utrzymać równowagę podczas chodzenia, te czynności wykonujemy odruchowo i nie są związane z logicznym myśleniem. Jeśli ta inteligencja przeważa to lubi się ruszać, taniec, wykonuje własnoręcznie prace. Dobrze komunikuje się za pomocą "języka ciała" i gestów. Aby dobrze coś zrobić potrzebuje się zobaczyć jak ktoś inny to robi, lubi się gry ruchowe i demonstruje jak coś wykonać. Trudno jest usiedzieć na jednym miejscu długi czas szybko czuje się znudzony, gdy nie jest się zaangażowanym w to co dzieje się wokół.

Inteligencja słuchowa- (muzyczna, rytmiczna) - Wiedza dzięki dźwiękom. Jeśli ten typ inteligencji przeważa to kocha się muzykę i rytm. Jest się wrażliwym na dźwięki środowiska

(śpiew ptaków, dźwięki deszczu), uczy się lepiej przy dźwiękach muzyki w tle, można odtwarzać melodie i rytm po jednokrotnym ich usłyszeniu, dźwięki , tony i rytmy mają widoczny efekt na osobę o tym typie inteligencji, lubi ona tworzyć muzykę, słuchać i naśladować ją, ma zdolności językowe "łapie akcent", z łatwością rozpoznaje muzyczne instrumenty.

Inteligencja międzyludzka- Uczymy się pracując z innymi, wchodząc w relacje z nimi. Gdy ta inteligencja jest czyjąś mocną stroną to lubi on być częścią zespołu i wchodzić w relacje interpersonalne, ma dużo przyjaciół, wykazuje empatię i głębokie zrozumienie punktu widzenia innych ludzi, często zauważa że inni przejmują jego pomysły, ma zdolności w rozwiązywaniu konfliktów, mediacjach i znajdowaniu kompromisów wśród ludzi będących w radykalnej opozycji względem siebie.

Inteligencja wewnętrzna- Jest to inteligencja introspektywna wykorzystująca naszą zdolność do poszukiwania wewnętrznych emocji i wierzeń oraz prawdziwej duchowości. Osoba o tym typie inteligencji lubi pracę w samotności, czasem jest wstydliwa, ma własną refleksję i wszystko co robi jest związane z jej wnętrzem. Ma ona kreatywną mądrość i wewnętrzną intuicję, jest wewnętrznie zmotywowana, nie potrzebuje zewnętrznej motywacji, ma silną wolę, zna swoją wartość , ma zdefiniowane opinie i myśli na omal wszystkie zagadnienia. Inni ludzie chętnie przychodzą do niej po radę.

Inteligencja naturalistyczna- Opiera się ona na rozpoznaniu , docenianiu i rozumieniu natury. Ktoś o tym typie inteligencji kocha rośliny i zwierzęta. lubi spędzać czas na wolnym powietrzu i wszystko co jest związane z naturą (np. zmiany pór roku). W młodym wieku lubił on zapewne zbierać okazy flory i fauny, kolekcjonować kamienie i muszle, miał zwierzątko w domu. Osoba ta okazuje szacunek względem wszystkich istot żywych.

Pięć powodów dla których teoria WI powinna być stosowana:

1. Teoria WI pomaga uczniom zrozumieć możliwości swoje i innych.
2. Pokazuje uczniom jak użyć swych mocnych stron i jak poprawić słabe.
3. Buduje poczucie własnej wartości w uczniach aby byli gotowi sprostać wyzwaniom.
4. Pomaga uczniom uczyć się lepiej przez doświadczanie przez nich niezapomnianych wrażeń w które zaangażowane są ich wszystkie zmysły.
5. Doskonali podstawowe umiejętności uczniów, dzięki czemu osiągają oni wyższy poziom.

David Lazear w swojej książce opisuje pomysły na lekcje z zastosowanie teorii WI do następujących przedmiotów: języki, sztuka, nauki przyrodnicze, geografia, zajęcia praktyczne nauki przyrodnicze, wychowanie fizyczne. Przedstawię parę wskazówek Lazeara do pracy z uczniami mającymi różne typy inteligencji na lekcjach języków obcych.

W pracy ze słuchowcami:

1. Uczyć poprzez piosenki.
2. Dużo ćwiczeń na mówienie.
3. Słownictwo może być ćwiczone poprzez krzyżówki, rozsypanki, szarady.

W pracy ze wzrokowcami:

1. Używać rysunków, fotografii i obrazków.
2. Stosować mapę myśli.
3. Ilustrować poszczególne etapy czytanych historii.

W pracy z ruchowcami (kinestetykami):

1. Umożliwić uczniom ruch podczas lekcji.
2. Body language powinien być zastosowany do pracy nad słownictwem.
3. Odgrywać scenki sytuacyjne.
4. Praca w grupach.

W pracy z werbalnie uzdolnionymi:

1. Ćwiczyć pisanie historyjek. (pierwsza osoba zaczyna następna kontynuuje itd.)
2. Stosować krzyżówki, szarady, łamigłówki.
3. Ćwiczyć mówienie i czytanie bez specjalnego przygotowania

W pracy z intrapersonlnymi uzdolnionymi:

1. Pisać wypracowania typu „ Moje życie do dziś”, „ Moje życie w przyszłości”
2. Literatura powinna być interpretowana w związku z naszym obecnym życiem.
3. Poezja pod hasłami „ Kim jestem?”, „Dokąd zmierzam?”

Uczniowie powinni wyobrazić sobie siebie jako bohaterów nowel opowiadań. Czy postąpiłbyś tak samo lub inaczej jako bohater noweli czy opowieści?

W pracy z uczniami o międzyludzkiej inteligencji:

Uczniowie powinni:

1. Eksperymentować w tworzeniu historii łączonej (pierwszy zaczyna, następni dopisują swoje części)
2. Dyskutować na różne tematy na forum grup lub klasy.
3. Czytać poezje z różnych punktów widzenia.

W pracy z muzycznie uzdolnionymi uczniami:

1. Stosować piosenki, ćwiczenia wymowy, akcentu.

2. Stosować barokową muzykę do relaksacji na lekcjach
3. Stosować muzykę Mozarta do uaktywniania mózgu podczas uczenia np. słówek czy gramatyki.

Podsumowanie

Nauczyciel powinien być świadomy różnych typów inteligencji oraz ich różnorodnych stylów uczenia się swoich by planować i prowadzić lekcje w taki sposób aby było to najlepsze dla jego uczniów. W swojej pracy stosuję teorię WI i uwzględniam style uczenia się moich uczniów i uważam że dzięki temu osiągam lepsze efekty w mojej pracy z uczniami.